

พระศาสนจักรไม่ยอมรับ “โทษประหารชีวิต”

หลังจากการเข้าเฝ้าสมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิสของสมณมนตรีพระคาร์ดินัลลาดาเรียเมื่อต้นปีนี้ และหลังจากที่ได้มีการติดตามคำปราศรัยของพระองค์กับสมณกระทรวงแห่งพระสัจธรรม (CDF) นครรัฐวาติกัน จึงเห็นว่าได้มีการเปลี่ยนแปลง CCC (คำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิก) เกี่ยวกับ “โทษประหารชีวิต” ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่พระศาสนจักรคาทอลิกยอมรับไม่ได้

สมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิสได้ทรงอนุมัติให้มีการแก้ไข CCC ข้อที่ 2267 ของคำสอนคาทอลิกดังกล่าวซึ่งก่อให้เกิด “ความเข้าใจใหม่ถึงความสำคัญของโทษประหารที่ออกใช้บังคับโดยภาครัฐ”

การประกาศการตัดสินใจดังกล่าวโดยสมณกระทรวงเพื่อพระสัจธรรมในจดหมายถึงบรรดาพระสังฆราชลงวันที่ 1 สิงหาคม ค.ศ. 2018 ลงนามโดยพระคาร์ดินัล หลุยส์ ฟรันซิสโก ลาดาเรีย

ข้อความใหม่

โทษประหารชีวิตใน ข้อ 2267 ซึ่งหมายถึงส่วนที่เป็นอำนาจที่ชอบด้วยกฎหมาย หลังจากที่มีการพิพากษากันอย่างยุติธรรมแล้ว ซึ่งมีการถือกันมาแต่ยาวนานแล้วว่าเป็น

คำตอบที่ไม่เหมาะสมกับความหนักหน่วงแห่งโทษอาชญากรรมบางอย่างและยอมรับไม่ได้และถือว่าโหดร้ายเกินไปเพื่อที่จะปกป้องความดีส่วนรวม

ด้วยว่าทุกวันนี้มีการตระหนักยิ่งวันยิ่งมากขึ้นว่า ศักดิ์ศรีแห่งบุคคลยังมีได้ขาดหายไปแม้เขาจะทำผิดหนักร้ายแรงอย่างที่สุด นอกนั้นมีการเกิดความเข้าใจใหม่ขึ้นเกี่ยวกับความสำคัญของโทษที่ภาครัฐใช้บังคับ และในที่สุดระบบการคุมขังที่มีประสิทธิภาพกว่าได้มีการพัฒนาขึ้นซึ่งสร้างหลักประกันว่าจะให้การคุ้มครองต่อประชาชน แต่ในขณะเดียวกันต้องไม่ปิดประตูตายให้กับโอกาสที่นักโทษจะกลับเนื้อกลับตัว ผลที่ตามมาคือ พระศาสนจักรสอนในความสว่างแห่งพระวรสารว่า โทษประหารชีวิตเป็นสิ่งที่ยอมรับไม่ได้ เพราะว่าเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีของบุคคลอันเป็นสิ่งที่ละเมิดเสียมิได้” [1] และ พระศาสนจักรก็ตั้งใจที่จะทำทุกอย่างเพื่อการยกเลิกโทษประหารทั่วโลก

[1] พระสันตะปาปาฟรังซิส: คำปราศรัยต่อที่ประชุมซึ่งจัดโดยสมณสภาเพื่อการประกาศพระวรสารใหม่ วันที่ 11 ตุลาคม ค.ศ. 2017 *L'Osservatore Romano*, 13 October 2017

ข้อความเดิมก่อนหน้า

ตามข้อความเดิมของ CCC ข้อ 2267 พระศาสนจักรมิได้ตัดโทษประหารชีวิตออกไปในกรณี “น้อยมากหรือแทบจะไม่มีกันเลยในทางปฏิบัติ” คำสอนพระศาสนจักรข้อ 2267: เมื่อสอบสวนแล้วเห็นว่าจำเลยผิดจริง คำสอนดั้งเดิมของพระศาสนจักรมิได้ตัดประเด็นโทษประหาร หากนี่เป็นวิธีเดียวที่จะปกป้องชีวิตของประชาชนให้พ้นจากผู้กระทำความผิดที่ไร้ความชอบธรรม

แต่หากวิธีการลงโทษที่ไม่ถึงกับต้องประหารชีวิตเพียงพอที่จะป้องกันและปกป้องความปลอดภัยของประชาชนจากผู้ละเมิดได้ ผู้มีอำนาจจำต้องถูกจำกัดให้ใช้วิธีดังกล่าว เพราะนี่น่าจะเป็นการเหมาะสมมากกว่าสำหรับกรณีที่เป็นรูปธรรมของความดีส่วนรวม และสอดคล้องกันมากกว่ากับศักดิ์ศรีของบุคคล

ความจริงสำหรับทุกวันนี้เพราะผลแห่งความเป็นไปได้ที่ภาครัฐสามารถปกป้องอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยการจัดการให้อาชญากรหมดหนทางที่จะไปทำร้ายผู้อื่นโดยที่ไม่ไปจำกัดความเป็นไปได้ที่เขาจะกลับใจ คดีที่ต้องประหารอาชญากรจึงไม่ใช่สิ่งที่จำเป็นที่สุดนั้น “จึงมีน้อยมาก หรือแทบจะไม่มีให้เห็นเลยในทางปฏิบัติ” 68

การแก้ไขสืบเนื่องจากคำสอนเดิม

ในจดหมายถึงบรรดาพระสังฆราช พระคาร์ดินัลลาตาเรียอธิบายว่า การแก้ไขคำสอนข้อ 2267 “แสดงถึงการพัฒนาที่แท้จริงของความเชื่อซึ่งไม่ขัดแย้งกับคำสอนเดิม เพราะความจริงแล้วคำสอนนี้สามารถอธิบายได้ด้วยควมสว่างแห่งความรับผิดชอบเบื้องต้นของผู้มีอำนาจที่ต้องปกป้องความดีส่วนรวมในบริบทของสังคมซึ่งการลงโทษผู้กระทำผิดนั้นมีความเข้าใจที่แตกต่างกัน จึงได้มีการพัฒนาให้เกิดบรรยากาศซึ่งเป็นการยากกว่าในการสร้างหลักประกันว่าอาชญากรผู้นั้นจะไม่หันกลับไปทำความผิดอีก”

สมเด็จพระสันตะปาปาจอห์น ปอล 2 ทรงเรียกร้องให้เลิกโทษประหารชีวิต

พระคาร์ดินัลลาตาเรียแจ้งว่าพระสันตะปาปาจอห์น ปอล 2 ทรงขอร้องให้มีการเรียบเรียงโทษประหารขึ้นใหม่เพื่อให้สะท้อนถึงการพัฒนาคำสอนที่ต้องมีการแสดงให้ชัดเจนยิ่งขึ้นของพระศาสนจักรที่ให้ความเคารพต่อศักดิ์ศรีของทุกชีวิตมนุษย์โดยยืนยันว่า “แม้แต่คนฆ่าคนก็ยังมียศศักดิ์ศรีส่วนบุคคลของตนและพระเจ้าเองก็ยังทรงขอร้องให้สร้างหลักประกันสำหรับประเด็นนี้” พระคาร์ดินัลลาตาเรียกล่าวว่าในหลายโอกาสสมเด็จพระสันตะปาปาจอห์น ปอล ที่ 2 เรียกร้องจริงจังให้มีการยกเลิกโทษประหารโดยตรัสว่า “นี่เป็นความโหดเหี้ยมและไม่มีความจำเป็น”

สมเด็จพระสันตะปาปาเบเนดิกต์ ที่ 16

ในจดหมายพระคาร์ดินัลลาตาเรียยังกล่าวถึงพระสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ 16 ด้วยว่า พระองค์ทรงเรียกร้อง “ผู้นำสังคมให้เอาใจใส่ต่อความจำเป็นและใช้ความพยายามจนสุดความสามารถที่จะกำจัดโทษประหารชีวิตให้หมดไป” พร้อมกับสนับสนุนความคิดริเริ่มทางการเมืองและกฎหมายในนานาประเทศให้เลิกโทษประหารชีวิตแล้วหันกลับไปพัฒนาสิ่งที่สำคัญต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับการลงโทษที่คู่ควรกับศักดิ์ศรีมนุษย์ของนักโทษรวมถึงการดำรงไว้ซึ่งกฎระเบียบของสังคม”

ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ในการปกป้องชีวิตของประชาชน

การแก้ไขคำสอนพระศาสนจักรสากลข้อ 2267 ที่ได้รับความเห็นชอบของพระสันตะปาปานั้น พระคาร์ดินัลลาตาเรียกล่าวว่า “นี่เป็นสิ่งที่สืบเนื่องจากคำสอนเดิมโดย

ชี้ให้เห็นถึงการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของคำสอนคาทอลิกสากล” โดยพิจารณากันถึงความเข้าใจใหม่ถึงกฎหมายในเรื่องบทลงโทษที่ใช้กันอยู่ในภาครัฐที่พัฒนาแล้ว”

พระคาร์ดินัลกล่าวต่อไปอีกว่าการแก้ไขใหม่นี้ “มุ่งที่จะเพิ่มพลังให้แก่กระบวนการขับเคลื่อนซึ่งพิจารณาตนที่จะส่งเสริมจิตตารมณ์ที่ยอมรับศักดิ์ศรีแห่งชีวิตบุคคล ซึ่งขอให้มีการเสวนาด้วยความเคารพกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายบ้านเมืองเพื่อส่งเสริมให้มีการสร้างเงื่อนไขยอมให้มีการยกเลิกโทษประหาร ณ ที่ซึ่งโทษประหารชีวิตยังมีผลบังคับใช้กันอยู่”

(วิษณุ วัฒนวนันต์ - เก็บประเด็นนี้มาเพื่อการไตร่ตรองและรณรงค์)